ז: האשה נקנית פרק ראשון קידושין

שמע מינה בעלי חיים. פי׳ בקונטרס אם נדמו ידמו לעולם ולאיכא למ״ד אין דימוי אלא בשמוטין אבל בעלי חיים שנדמו מחרים ונראים ולדידיה כרבה כך בהמה כשמזר ולקח תליה וש״מ דימוי מעיקרא הוי דימוי פי׳ כגון זו שמתחילת הקדישה לא נראית ליקרב ולאיכא למאן דפליג אין דימוי אלא בנראה ונדמה וש״מ יש דימוי בדמים פי׳ יש תורת דימוי בדבר שאין קדוש אלא לדמיו כגון זו שמתחילה לא הקדישה אלא לדמיה שממכר ויקדשו דמי תליה שהרי ליקרב לחצאין לא היתה ראויה ואפ״ה מל עלה תורת דימוי לדחות מעל המזבח לעולם ולא אמרינן אין דימוי אלא בדבר שהוקדש לגופו ליקרב.

פסקה. והוה ליה כמקדש לחצאין: **מונה והולך הוא.** וריש דמילתא אמסקנא נמי קאי ולאו לחצאין הוא דהא תני פרוטה לאו בר תפיסה הוא: **כיון דאמר כפרוטה פסקה.** ולא היה תחילת דכורו אלא לחצאי וטעה לומר שמקדשין לחצאין: **כל כיומיה.** הואיל והדעתיה לגומרו היום: **לשני כני.** והם גדולים ועשאוהו שליח לקדש: **או דילמא כתך כפרוטה.** דמילא ידע דבעליר מפרוטה לא מקדשה ופרטו לא אמר על פרוטה אלא שתקנה לו כשימשכנה: **קרקעך נחוקה.** כשאחזיק בה: **לא לריכי שומא.** שישומו לותן שמתים קודם שתקבלם: **לריכי שומא.** וכיון שלא שמאום תחלה אינה מקודשת כדמפרש ואזיל: **כלל דבו.** התקדשי לי בהן כמו שהן אלא לריכי שומא דבליר מפרוטה לא שוו: **אי דאמר.** התקדשי לי בחמשים זוז והרי לך אלו בדמיהם: **ושוו חמשין.** מיהו לא שמאום בקיאים קודם לכך: שוה

בעלי חיים נדמים. אם נדמו ידמו לעולם ולאיכא למ״ד (ביומא דף סד.) אין דימוי אלא בשמוטין אבל בעלי חיים שנדמו מחרים ונראין ולדידיה קריבה הך בהמה כשמזר ולקח תליה: **דימוי מעיקרא.** כגון זו שמתחילת הקדישה לא נראית ליקרב ואיכא למ״ד (בכורות דף נב.) דפליג ואמר אין דימוי אלא בנראה ונדמה: **יש דימוי בדמים.** יש תורת דימוי בדבר שאינו קדוש אלא לדמיו כגון זו שמתחילה לא הקדישה אלא לדמיה שממכר ויקדשו דמי תליה שהרי ליקרב לחצאין לא היתה ראויה ואפ״ה מל עלה תורת דימוי לדחות מעל המזבח לעולם ולא אמרינן אין דימוי אלא בדבר שהוקדש לגופו ליקרב: **פסקה.** והוה ליה כמקדש לחצאין: **מונה והולך הוא.** וריש דמילתא אמסקנא נמי קאי ולאו לחצאין הוא דהא תני פרוטה לאו בר תפיסה הוא: **כיון דאמר כפרוטה פסקה.** ולא היה תחילת דכורו אלא לחצאי וטעה לומר שמקדשין לחצאין: **כל כיומיה.** הואיל והדעתיה לגומרו היום: **לשני כני.** והם גדולים ועשאוהו שליח לקדש: **או דילמא כתך כפרוטה.** דמילא ידע דבעליר מפרוטה לא מקדשה ופרטו לא אמר על פרוטה אלא שתקנה לו כשימשכנה: **קרקעך נחוקה.** כשאחזיק בה: **לא לריכי שומא.** שישומו לותן שמתים קודם שתקבלם: **לריכי שומא.** וכיון שלא שמאום תחלה אינה מקודשת כדמפרש ואזיל: **כלל דבו.** התקדשי לי בהן כמו שהן אלא לריכי שומא דבליר מפרוטה לא שוו: **אי דאמר.** התקדשי לי בחמשים זוז והרי לך אלו בדמיהם: **ושוו חמשין.** מיהו לא שמאום בקיאים קודם לכך:

[1]יש״מ בעלי חיים נדחים וש״מ דחוי מעיקרא הוי דחוי וש״מ יש דחוי בדמים [2]בעי רבא חצייך בחצי פרוטה וחצייך בחצי פרוטה מהו כיון דאמר לה חצי פרוטה פסקה או דילמא מונה והולך הוא אם תימצי לומר מונה והולך הוא חצייך בפרוטה וחצייך בפרוטה מהו כיון דאמר לה בפרוטה [3]ופרוטה פסקה למילתיה או דילמא כל ביומיה מונה והולך הוא את״ל כל ביומיה מונה והולך הוא חצייך בפרוטה היום וחצייך בפרוטה למחר מהו כיון דאמר לה למחר פסקה או דילמא הכי קאמר לה קדושין מתחלו מהאידנא ומגמר לא ניגמרו עד למחר [4]שני חצייך בפרוטה מהו הכא ודאי בחד זימנא קאמר לה או דילמא אין אשה מתקדשת לחצאין כלל תיקו: [5]בעי רבא שתי בנותיך לשני בני בפרוטה מהו [6]בתר [7]נותן ומקבל אזלינן והאיכא ממונא או דילמא בתר דידהו אזלינן והא ליכא תיקו בעי רב פפא בתך ופרתך בפרוטה מהו מי אמרינן בתך בחצי פרוטה ופרתך בחצי פרוטה או דילמא בתך בפרוטה ופרתך במשיכה תיקו [8]בעי רב אשי בתך וקרקעך בפרוטה מהו [9]בתך בחצי פרוטה וקרקעך בחצי פרוטה או דילמא בתך בפרוטה וקרקעך בחזקה תיקו ההוא גברא דאקדיש בשיראי רבה אמר לא צריכי שומא רב יוסף אמר צריכי שומא אי דאמר לה בכל דהו כולי עלמא לא פליגי דלא צריכי שומא אי דאמר לה חמשין ולא שוו חמשין הא לא שוו כי פליגי דאמר חמשין ושוו חמשין [10]רבה אמר לא צריכי שומא דהא שוו חמשין רב יוסף אמר צריכי שומא כיון דאיתתא לא בקיאה בשומא לא סמכה דעתה איכא דאמרי בכל דהו נמי פליגי[11] רב יוסף אמר שוה כספ מה כספ דקין אף

[1] יש״מ בעלי חיים נדחים וש״מ דחוי מעיקרא הוי דחוי וש״מ יש דחוי בדמים [2] בעי רבא חצייך בחצי פרוטה וחצייך בחצי פרוטה מהו כיון דאמר לה חצי פרוטה פסקה או דילמא מונה והולך הוא אם תימצי לומר מונה והולך הוא חצייך בפרוטה וחצייך בפרוטה מהו כיון דאמר לה בפרוטה [3] ופרוטה פסקה למילתיה או דילמא כל ביומיה מונה והולך הוא את״ל כל ביומיה מונה והולך הוא חצייך בפרוטה היום וחצייך בפרוטה למחר מהו כיון דאמר לה למחר פסקה או דילמא הכי קאמר לה קדושין מתחלו מהאידנא ומגמר לא ניגמרו עד למחר [4] שני חצייך בפרוטה מהו הכא ודאי בחד זימנא קאמר לה או דילמא אין אשה מתקדשת לחצאין כלל תיקו: [5] בעי רבא שתי בנותיך לשני בני בפרוטה מהו [6] בתר [7] נותן ומקבל אזלינן והאיכא ממונא או דילמא בתר דידהו אזלינן והא ליכא תיקו בעי רב פפא בתך ופרתך בפרוטה מהו מי אמרינן בתך בחצי פרוטה ופרתך בחצי פרוטה או דילמא בתך בפרוטה ופרתך במשיכה תיקו [8] בעי רב אשי בתך וקרקעך בפרוטה מהו [9] בתך בחצי פרוטה וקרקעך בחצי פרוטה או דילמא בתך בפרוטה וקרקעך בחזקה תיקו ההוא גברא דאקדיש בשיראי רבה אמר לא צריכי שומא רב יוסף אמר צריכי שומא אי דאמר לה בכל דהו כולי עלמא לא פליגי דלא צריכי שומא אי דאמר לה חמשין ולא שוו חמשין הא לא שוו כי פליגי דאמר חמשין ושוו חמשין [10] רבה אמר לא צריכי שומא דהא שוו חמשין רב יוסף אמר צריכי שומא כיון דאיתתא לא בקיאה בשומא לא סמכה דעתה איכא דאמרי בכל דהו נמי פליגי[11] רב יוסף אמר שוה כספ מה כספ דקין אף

אם יש בו שוה פרוטה מקודשת כלומר אם שמוהו תחילה לאפוקי ממ״ד מקודשת אע״פ שאין בו שוה פרוטה מטעם שטר:

אף

מזבח דלא הן ולא דומיהן קרבי. תוס׳ תמורה כו: ז. פי׳ ונתן לה שהי פרוטות עכשיו והיינו דאמרינן או דילמא הכי קאמר ניתחלו קדושי האידנא ולא ליגמרו עד למחר ואלו הייתה אמירה של מחר למחר הא ודאי ליכא למימר הכי. ריטב״א. ח. כיון שבו תלוי קידושיהן הוו כתד גופא. תוס׳ הרא״ש. ט. דהא אפי׳ אמר לה בכל דהו פליגי לאיכא דאמרי דבעינן דקיץ בשעת הקדושין. תוס׳ הרא״ש.

*אולי צ״ל: לא צריכים שומא ומקודשת.

עין משפט נר מצוה

נ״ א מיי׳ פ״ג מהל׳ מאכלות אסורות פי״ב מה״ב סי׳ לא סעיף ז:

נב ב ג מיי׳ ופ״ט שם:

נג ד מיי׳ פ״ז מהל׳ מאכלות אסורות פי״ח סמג עשין מח טוש״ע שם סעיף א:

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה וכ״ו יוסף וכו׳ כשטר וחכמים כל״ל ותיבת מיב נמחק:

תוס׳ ר״י הזקן

פסקא למילתיה. דהואיל ואמר חצי פרוטה לא כלום הוא. מונה והולך [הוא]. הוה ליה כאילו אמר התקדשי לי בפ׳ ושה ועולה חצי בחצי פרוטה וחצי בחצי פרוטה. חצי בפרוטה מהו. דע כי טע״ם מונה והולך שייך שפי כש״ס אחלק כל החשבון יוחר מכ״ כולל האחד ומחלק כי הכי שאינו מחלק הפרוטה אל״ האשה. ומסיק דאף כה״ג אם יגן פתה והולך הוא. הוה ל״ל ועביר תרי בבורי לחלק הא זה ורוצה שהקדושין יחולו יחד׳ יחד. כל ביומיה מונ׳ ; והולך. שהקדושין יחולו הי׳ ג. שתי חצייך בפרוטה. הכ׳ לא מצינן למימר מונה והו ך דהא בדבור אחד אמ׳ ולא שייך מתה והולך אל׳ כשנושה שני דבורים לחי׳ ק מציינא. בחד זימנא קאמר. והוא כאילו אמר כולל׳ בפרוטה ומקודשת או דיל׳ אין אשה מתקדשת לחצאים כלל היכא דליכא שעבא דמתה והולך. תיקו. הילי׳ך בהני תרי בעיי קמאי הרי׳ מקודשת ודאי דאמרינן מונ׳ והולך ואידך בעיא ולא איפ׳ ; שא ומקודשת מספק. וכן דינת הרי״ם ז״ל (אישות פ״ג ה״ז). ואיכא מאן דפרש שני חצייך בפרוטה מהו דהדר ביה מההיא אוקימתא דאם תמצא לומר מתה והולך דלק ל. דסבר דאי אמרינן מונ׳ והולך בתרי דבורי כ״ש הכא בחד דיבורא ופסקי דכו׳ הו בעיא לא אימשיטא. והע״ר מה שפירשנו. תרצ דאם לו כי אסיק דאמרינן מונ׳ והולך בחצייך בחצי פרוטה הדר בעיא אי אמרינן מונ׳ והולך בחצייך בפרוטה. ועוד היכי תני סיפא מילתא דסת״א ליה לרישא. לשני בני. ומירי שהבנים עשר אבי״ם שליח לקדש. לא צריכ׳ שומא. בקצת פירושים נמצ׳ (דרוק) [דרוקא בשיראין הוא׳] ובקראי כ״ע בשומא דיד׳ דבר חשוב הוא ומסמ״א דעתה דאשה נמי בקיא׳ כהך שומא. אבל מידי אחר׳ שאין ידוע שווים כל כך ;עולם מודה ; דצריכי שומ׳. ומכאן יש להוכיח שאם קדשה בטבעת זהב כיון ;דבר חשוב הוא ובקראי כ״ע בשומא דידיה מקודשת ובלב׳ שלא יהיה בה אבן דהיא לא בקיאה בשומת האבן ולא ; מכא דעתה. ע״כ. וקי״ל דלית ; לדרב יוסף ;לילשנא בתרי׳ דקי״ל שוה כסף כספ אע״ג דלא קיין כי הך מסקנא דהכ׳ דמסיק לעולם דלא שוי׳. הילכך אפילו קדשה בטבע׳ ; שיש בה אבן אם אמר ;כל דהו דהיינו הרי את מקוד׳ זת לי בטבעת זו ודאי הויא ;מקודשת קדושין גמורין ואי ;מר לה בחמשין ושוי חמש ;מצי למימר הכי*. מיהו לדעת הרמ״ם (אישות פ״ג ה״ט) אין זה הדין אלא בבגדים מעולים שהאשה מתאוה להם כמו שנבאר לקמן.ר) שומא. כדמפרש. בכל דהו. שלא אמר לה שהן שוין כך וכך אלא אמר לה התקדשי לי בשיראין אלו. לא סמכא דעתה. שיהיו שוין כמו שאמר לה ה׳. נה מקודשת עדיין עד שתשום אותן, אבל שמו ולא חזרה כה ודאי מקודשת דהרל״ כמאן דאמר התקדשי לי בזה לאחר שתשומי אותן. שוה כסף. דאמרינן בכל דוכתא ככסף, דוקא היכא דקין, שקצרן ערכו.

מסורת הש״ס

מ) פסחים לח. יומא סד. כריתות כו. כח. תמורה כו: שבועות יב. נט, ב) [״יפרוטה״ ליתא בכת״י וכת״ל, ועיין רש״ס], ג) [ע׳ תוס׳ שבועות ל. ד״ה דכריון], ד) [״מתנ״ ליתא בכת״י], ה) [כמה״י עטפ״: מי אמרינן], ו) [עיין תוס׳ לקמן ט ע״ב ד״ה וכלכתא, ובמהרש״א שם לתוס׳ לא נרסינן ״ומהרש״ל״], ז) [כרש״י ד״ה: שתאוסו], ח) [בדמיה׳: ובשמוד, וכן בהמשך], ט) [תוס׳ כת. ועיין תוס׳ ה ע״ב - ע״ב], י) [עיין כריתות מז ע״ב ובשטמ״ק שם], כ) [תמורה יג ע״ב], ל) [בדפיר׳: ל׳. ועיין מהרש״ל], מ) [ובס ד״ה ש״מ], נ) [תוספתא תמורה פ״ב], ס) [בדפיר׳: דקמרי], ע) [שם יב ע״ב], פ) [לקמן נא ע״ב], צ) [תל״ל תוס׳ רבה דלעריכו], ק) [תל״ל דלעמא], ר) [ט ע״ב ד״ה והלכתא].

גליון הש״ס

גמ׳ כתי׳ נותן ומקבל. עיין כ״מ לו ע״ש:

מוסף רש״י

בעלי חיים נדחים. דהמה שנמצאת בחיים בחיים דימוי נמור, שלפ לכנגדתה למה שהיתה ראויה מיום קריבה אלא דוחה מיום קריבה ואע״ג דהדר מיחוי לימוי לעולם משום דימוי קמא׳ (תמורה כו:). דחוי מעיקרא. כגון זו שמתחילת הקדשה נדמית, הרי דחוי. ופלוגתא היא לאיכא למ״ד נראה ונדמה שוב אינו מחוי ונראה, אבל דחוי מעיקרא לא הי דחוי (שם). יש דחוי בדמים. אפילו דבר שלא קדש אחלה להקרבת גופו אלא לדמיו, כגון הקרים תליה ואחיה הסני תולין, אחי ליקרב לגופו בתחילת הקדישו, אינו קרב כוד לעולם, דהואיל ונדחה ידחה. ולא אימא אין דחוי בקדשים אלא הקדש לגופו ונדחה מהקריב אבל קדושת דמים לא אלימא למימר כיה תורת דחוי ואי אמרת לה שאת הכסף הקרבה כגון הכא דאמר ולקח תליה מקרב (פסחים צא. ובע״ז זנחים יב. ותמורה כו. וכריתות יב.). ליתא אחריתא ים דחוי בכבול הדמים אלא פרע לקנות תליה של חברו אלא היתה קנויה לו כשהקדישה, אעדיין לא קנה תליה מהל מכירו, ואינו נדחה (מזרחי ומזרחי ובמדבר יב:).

מוסף תוספות

א. שאם היה ראוי לקדושת הגוף לא היה דחוי מעיקרא. תוס׳ הרא״ש: ואם כן כיון דאמר דדחוי מעיקרא הוי דחוי שפעינן נמי דיש דיחוי בדמים. תוס׳ פסחים צח. ד״ה ושיש. ב. ולא הוי דיחוי בדמים דהחלת הקרשו למזבח שהרי חייב חטאת אלא שאין יכול להקריבו עד שיעשה תשובה. תוס׳ הרא״ש. ג. דאי משנשתנה שוטה שהפריש קרבן אין הקדשי הקדש. תוס׳ שנהדרין מז. ד״ה אכל. ד. משום דפליגי תנאי בבעלי חיים אי נדחין אי לא אשמעינן דר׳ יוחנן אית ליה כמ״ד בע״ח נידחין. תוס׳ תמורה כו: ד״ה ש״מ. ה. ונהי נמי דהבי קמשבר מ״מ מה ס״ד דמקשה וכי לא הוה ידע שיתברץ לו כן. שם. ו. דבעופות ליח בהו סדינן, ונעקרה מקדושת אפר״ אמר לה בכל דהו פליגי לאיכא דאמרי דבעינן דקיץ בשעת הקדושין. תוס׳ הרא״ש.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com